Region Stockholm

7

Yttrande över remiss – Policy för god ekonomisk hushållning

VKN 2021-0135

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Styrning och ekonomi
Johan Stjernfält

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-08-05

VKN 2021-0135

Vårdens
kunskapsstyrningsnämnd

Yttrande över remiss – Policy för god ekonomisk hushållning

Ärendebeskrivning

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd har av Rotel I beretts möjlighet att lämna synpunkter på remissversionen av Policy för god ekonomisk hushållning för Region Stockholm. Remissen är ett led i beredningen av ett ärende avsett att beslutas vid regionfullmäktiges sammanträde den 16–17 november 2021.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Remissversion Policy för god ekonomisk hushållning

Förslag till beslut

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd beslutar följande:

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande antas som nämndens yttrande och överlämnas till regionstyrelsen.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Enligt kommunallagen (2017:725) ska regioner ha god ekonomisk hushållning med en ekonomi i balans. Enligt lagen ska regionfullmäktige även besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

I remissen föreslås en uppdatering av Region Stockholms policy för god ekonomisk hushållning. Uppdateringen innebär att policyn utökas med styrande principer för att säkerställa att Region Stockholm har en god ekonomisk hushållning över tid. Policyn kompletteras även med styrande principer för ekonomistyrning och styrning av Region Stockholms investeringar. Uppdateringarna innebär att Finanspolicyn, LS 2017- 0949, och Styrande principer för investeringar, RS 2019-0829, upphör att gälla.

Överväganden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen anser att policyn på ett tydligt sätt definierar vad god ekonomisk hushållning innebär för nämnder och bolag inom Region Stockholm. Förvaltningen ser också positivt på att policyn även omfattar styrande principer för mål för god ekonomisk hushållning, finansiella risker, ekonomistyrning och investeringar. Policyn kommer att vara ett viktigt stöd i nämndernas arbete för att säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi.

Hur nämnder och bolag ska arbeta utifrån de styrande principer som anges i den föreslagna policyn för god ekonomisk hushållning kommer att förtydligas i ett antal riktlinjer som beslutas av regionstyrelsen. Riktlinjerna kommer därmed också att vara viktiga i vårdens kunskapsstyrningsnämnds fortsatta arbete.

Ekonomiska konsekvenser
Policyn har inga direkta ekonomiska konsekvenser för vårdens kunskapsstyrningsnämnd. Däremot kommer policyn att utgöra ett viktigt verktyg i nämndens ekonomiska planering och uppföljning.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Förslaget till policy innebär oförändrade konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslaget till policy innebär oförändrade konsekvenser för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser
Förslaget till policy innebär oförändrade konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser
Förslaget till policy innebär oförändrade konsekvenser för nämndens administration.

Magnus Thyberg
Avdelningschef

Margareta Tufvesson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Klicka här för att fylla i vilka beslutet ska skickas till

Godkänd av Magnus Thyberg, 2021-08-05

Region Stockholm

Regionledningskontoret

PM
2021-04-28

RS 2021-0285

Policy för god ekonomisk hushållning

Remiss-PM

Innehållsförteckning

1. Regionledningskontorets förslag och motivering 3
1.1 Sammanfattning....3
1.2 Bakgrund 3

2. Sammanfattning av förändringar 4
2.1 Policy för god ekonomisk hushållning....4
2.2 Arbetsprocess och förankring 4
2.3 Ekonomiska konsekvenser....5

1. Regionledningskontorets förslag och motivering

1.1 Sammanfattning

I remissen föreslås en uppdatering av policyn för god ekonomisk hushållning som innebär att nuvarande policy utökas med styrande principer för att säkerställa att Region Stockholm har en god ekonomisk hushållning över tid. För att utöka perspektivet samt skapa en helhetssyn på en god ekonomisk hushållning kompletteras nuvarande policyn även med styrande principer för ekonomistyrning och styrning av Region Stockholms investeringar. Samtidigt föreslås att Finanspolicyn, LS 2017-0949, och Styrande principer för investeringar, RS 2019-0829, att upphöra. Remissen är ett led i beredningen av ärendet om nämnda styrdokument för Region Stockholm, avsett att beslutas om i regionfullmäktige den 16–17 november 2021.

För att förtydliga hur nämnder och bolag ska arbeta utifrån de styrande principerna föreslås att regionstyrelsen att i samband med beslut om policyn fatta beslut om uppdatering av Finansiella riktlinjer och Riktlinje för investeringar samt föreslås besluta om den nya riktlinjen som konkretiserar ekonomistyrningen.

1.2 Bakgrund

Regionledningskontoret arbetar med att effektivisera och samordna processerna för ekonomisk och finansiell styrning. I detta arbete föreslås att skapa en effektiv struktur för styrande dokument inom området.

Arbetet omfattar en översyn av Policy för god ekonomisk hushållning, Finanspolicyn samt Styrande principer för Region Stockholms investeringar. Även tillhörande riktlinjer som förtydligar policyerna har omarbetats och vissa delar kompletterats.

Syfte med förändring är att skapa en tydlig och logisk struktur samt få en tydligare röd tråd i styrningen. Det har finns även ett behov av att renodla och förtydliga information i nuvarande styrande dokument samt komplettera i de delar där erforderliga principer och styrmedel har saknats.

Arbetet har även haft fokus på att stärka regelefterlevnaden samt ge utökade möjligheter för regionstyrelsen att utföra sitt ansvar för uppsikten. Ett annat fokus har varit att minska antalet policyer och därmed skapa en ökad samordning och tydlighet.

2. Sammanfattning av förändringar

2.1 Policy för god ekonomisk hushållning

Policy för god ekonomisk hushållning, RS 2020-0449, uppdaterades senast i samband med regionfullmäktiges beslut om budget 2021. Uppdateringen innebar bland annat komplettering med riktlinjer för resultatutjämningsreserv (RUR) samt justeringar utifrån lagkrav, bland annat hantering av avsättning till omställningskostnader som avskaffades i policyn.

I denna översyn har policyn utökats med skrivningar som syftar till att säkerställa en ändamålsenlig verksamhet och en effektiv hushållning med regionens skattemedel. Den ska också bibehålla värdet på regionens tillgångar och eget kapital så att inte kommande generationer belastas av de beslut som fattas idag. God ekonomisk hushållning ska gälla långsiktigt över flera budgetperioder för att säkerställa ekonomisk stabilitet.

Policyns ansvarsområden har utökats med ansvar för Region Stockholms finansiella verksamhet och finansiella risker samt investeringar. Dessa kopplar båda till en god ekonomisk hushållning och en uthållig ekonomisk utveckling för Region Stockholm. De tillkommande delarna i policyn och tillhörande riktlinjer syftar till att tydliggöra det ramverk som styrs av koncernens långsiktiga finansiella och verksamhetsmässiga mål. I policyn görs principiella ställningstagande vilket tydliggörs behovet av resultatöverskott för att ta ansvar för Region Stockholms långsiktiga finansiering av tillgångar, skulder och pensioner samt grundläggande att koncernens driftkostnader och ersättningsinvesteringar ska finansieras inom koncernens kassaflöde.

Givet den omarbetade Policyn för god ekonomisk hushållning föreslås att Finanspolicyn och Styrande principer för investeringar upphör.

2.2 Arbetsprocess och förankring

I arbetet med förslaget till uppdatering av Policy för god ekonomisk hushållning. Samråd har skett med enheter inom Avdelningen ekonomi och finans samt med regelefterlevnad inom regionledningskontoret. I den fortsatta beredningen kommer synpunkter att inhämtas från de yttrande som nämnder och bolag lämnar. Detta även som ett led att förankra policyn samt öka kunskapen i Region Stockholms styrning för att nå en god ekonomisk hushållning.

Remissen är ett led i beredningen av ärendet om nämnda styrdokument för Region Stockholm, avsett att beslutas om i regionfullmäktige den 16–17 november 2021.

För att förtydliga hur nämnder och bolag ska arbeta utifrån de styrande principerna föreslås att regionstyrelsen att i samband med beslut om policyn fatta beslut om uppdatering av Finansiella riktlinjer, RS 2020-0448, och fatta beslut om uppdatering av Riktlinje för investeringar, RS 2021-0286, samt föreslås besluta om den nya riktlinjen som konkretiserar ekonomistyrningen, Riktlinjer för ekonomistyrning, RS 2021-0287. Då regionstyrelsen fattar beslut om riktlinjer omfattas dessa inte av remisskravet. Det kommer dock att ske en beredning inom tjänstemannaorganisationen.

2.3 Ekonomiska konsekvenser

Beslut om policyn innebär i sig inga direkta kostnader. I ett led att arbeta mot gemensamma strukturer, tydlighet och en ökad samordning bedöms risker inom verksamhet och ekonomi minska vilket bör ge en lägre kostnadsdrivande effekt inom koncernen. Som lägst bedöms de ekonomiska konsekvenserna vara neutrala.

Stockholms läns landsting

Diarienummer
RS 2021-0285

Policy

God ekonomisk hushållning

Gäller för Region Stockholm

Dokumenttyp	Fastställd	Giltig till och med
Dokumentnummer 2032913	Fastställd av	Upprättad av
Informationssäkerhetsklass K1		

1. Inledning

1.1 Syfte

Kommunallagen föreskriver att regioner ska ha god ekonomisk hushållning med en ekonomi i balans samt att regionfullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Innehållet i denna policy är Region Stockholms riktlinjer för god ekonomisk hushållning i kommunallagens mening.

God ekonomisk hushållning ska säkerställa en ändamålsenlig verksamhet och en effektiv hushållning med regionens skattemedel. Den ska också bibehålla värdet på regionens tillgångar och eget kapital så att inte kommande generationer belastas av de beslut som fattas idag. God ekonomisk hushållning ska gälla långsiktigt över flera budgetperioder för att säkerställa ekonomisk stabilitet.

1.2 Tillämpning

Policy för god ekonomisk hushållning gäller för samtliga verksamheter inom Region Stockholm, det vill säga samtliga nämnder samt hel- och delägda bolag.

2. Policy

2.1 God ekonomisk hushållning

Region Stockholm ska beakta långsiktigt god ekonomisk hushållning i allt beslutsfattande. God ekonomisk hushållning innebär att Region Stockholm ska ha en uthållig ekonomi över tid där resultatöverskott och måluppfyllelse möjliggör att länets invånare erhåller en tillgänglig hälso- och sjukvård med god kvalitet och en attraktiv kollektivtrafik.

Resultatöverskott krävs för att det egna kapitalet ska följa samhällets löne- och prisutveckling samt för att ta ansvar för Region Stockholms långsiktiga finansiering av tillgångar, skulder och pensioner. Positiva ekonomiska resultat behövs för att möta svängningar i konjunkturer, hantera oväntade kostnader och utveckling av verksamheten. Överskott kan därför reserveras i en resultatutjämningsreserv för att ta ansvar för en fungerande verksamhet även i sviktande konjunkturer.

Till god ekonomisk hushållning hör även att koncernens driftkostnader och ersättningsinvesteringar ska finansieras inom koncernens kassaflöde.

Framtida pensioner ska tryggas genom god finansiell planering. Region Stockholms årliga avsättning till pensioner används till att finansiera koncernens investeringar.

Region Stockholms ekonomiska förutsättningar regleras inom ett ramverk som styrs av koncernens långsiktiga finansiella och verksamhetsmässiga mål samt resultatkrav för nämnder och bolag. Som stöd till ramverket ska Region Stockholm ha en ändamålsenlig ekonomistyrning med processer för budget och uppföljning, investeringar, finansiell styrning och riskhantering samt väl underbyggda beslut.

2.2 Styrande principer

Mål för god ekonomisk hushållning
I den årliga budgeten ska det anges mål och indikatorer som stödjer en god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska bidra till:

- en effektiv och ändamålsenlig verksamhet.
- att det egna kapitalet ska öka för såväl koncernen Region Stockholm, som för enskilda nämnder och bolag, för att säkerställa Region Stockholms soliditet.
- att säkerställa hur stor andel av nyinvesteringar som kan finansieras med upptagna lån.
- en tydlig och enhetlig kapitalstruktur för Region Stockholms nämnder och bolag samt dotterbolag, för att säkerställa ett robust ägande.

Finansiella risker
En grundläggande princip för finansiella risker inom Region Stockholm är att dessa ska hanteras inom kommunallagens krav, enligt affärsmässiga principer och med hänsyn till totalkostnaden. I de fall Region Stockholm tar på sig finansiella risker genom avtal i den operativa verksamheten eller investeringsverksamheten ska detta föregås av en riskanalys. För finansverksamheten (förvaltning av finansiella tillgångar och skulder) gäller att det överordnade målet är att säkerställa Region Stockholms betalningsförmåga på såväl kort som lång sikt.

Ekonomistyrning
Grunden i Region Stockholms ekonomistyrning är resultatstyrning. Beslut som påverkar ekonomi och resultat får endast fattas inom Region Stockholms rådighet och den rådighet som följer med respektive nämnds och bolags roll och ansvar inom koncernen. Nämnder och bolag ansvarar för sitt eget resultat samt tillgångar, skulder och finansnetto.

Långsiktiga beräkningar av koncernen Region Stockholms ekonomiska utveckling ska genomföras årligen, vilka bland annat ska beakta

befolkningsutvecklingen samt prioriteringar för verksamheten. Detta ska utgöra en grund för bedömningen av den långsiktiga ekonomiska uthålligheten.

Inom Region Stockholm får det inte förekomma några fria nyttigheter. Alla beslut som medför förändrade ekonomiska förhållanden ska vara finansierade och den som fattar ett beslut bär ansvar för att säkerställa finansieringen. Avvikelser ska åtföljas av åtgärder som kvantifieras och följs upp.

Investeringar
Region Stockholms investeringar ska bidra till att nå regionfullmäktiges mål, bidra till långsiktig ekonomisk uthållighet, samordnas och planeras utifrån ett koncernperspektiv. Investeringarna ska hanteras i enlighet med Region Stockholms principer och processer för ekonomistyrning och styrande dokument samt ha säkerställd finansiering av investeringsutgifter samt efterföljande kostnader.

2.3 Tillämpning av resultatutjämningsreserv

Kommunallagen, 11 kap. 14 §, reglerar hur delar av ett positivt resultat kan reserveras i en resultatutjämningsreserv, RUR. Syftet med RUR är att ge kommuner och regioner möjlighet att under vissa förutsättningar reservera medel för att täcka underskott vid ett senare tillfälle. Reserven kan användas för att utjämna effekter av variationer i intäkterna under konjunkturcyklerna. Varken avsättning till eller disponering av RUR påverkar resultatet utan görs som en särskild öronmärkning av eget kapital i balansräkningen.

Reservering till resultatutjämningsreserven
Kommunallagen anger minimikrav för reservering till RUR. För Region Stockholm innebär det att reservering får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat, eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar, som överstiger två procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Resultatutjämningsreserven får maximalt uppgå till hälften av eget kapital inklusive övriga öronmärkningar.

Disponering av resultatutjämningsreserven
Medel från RUR får disponeras under lågkonjunktur, vilket definieras som de år när den årliga förändringstakten för skatteunderlaget för riket understiger den genomsnittliga förändringstakten under de senaste tio åren.